

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van het Waterschapsbestuur (WS) 2008, met toelichting.

Inhoudsopgave.

1. De aanvang van en verantwoordelijkheid voor de procedure.
2. Voorlopige kandidaten.
3. Uitsluiting van deelneming.
4. Technisch advies en verkiezingsprogramma.
5. Groslijst en advieslijst.
- 6a. De kandidaatstellingsvergadering
- 6b. Verloop van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering
7. Ledenraadpleging over de kandidatenlijst.
8. De inlevering van de kandidatenlijst(en).
9. Afwijkingen van de procedure.
10. Onvoorziene gevallen.

Toelichting reglement kandidaatstelling Waterschapsbestuur 2008.

Bijlage 1: Regels voor aanvullend gebruik digitale communicatie.

Bijlage 2: Gedragscode persoonlijke campagnes.

Bijlage 3: Tijdschema kandidaatstelling Waterschapsbestuur.

Bijlage 4: Overzicht van waterschappen per gemeente (stand 2006)

artikel 1: De aanvang van en verantwoordelijkheid voor de procedure.

- 1.1 De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten van de VVD en in de Kieswet en het Waterschapsbesluit. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
- a. **Waterschapsfractie:**
De als zodanig gezamenlijk in de Waterschapsbestuur van een waterschap optredende leden van de VVD (bij de eerste verkiezingen wordt hieronder verstaan de in een waterschapsbestuur zittende bestuursleden die lid zijn van de VVD);
 - b. **Hoofdbestuur:**
Het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in de statuten;
 - c. **Zittend lid:**
Een lid van de VVD dat lid van het Waterschapsbestuur is;
 - d. **Waterschapskieskring:**
Een in het provinciale reglement voor de waterschappen vastgesteld gebied;
 - e. **Waterschapscentrale:**
Een centrale waarvan het gebied gelijk is aan dat van één waterschap;
 - f. **Centralebestuur:**
Het bestuur van de waterschapscentrale als vermeld onder e; (omdat waterschappen in meerdere provincies (kunnen) liggen wordt een centralebestuur dus gevormd vanuit meerdere Kamercentrales of afdelingen van een Kamercentrale die tot het waterschapsgebied behoren omdat Kamercentrales (deels) meerdere waterschapsgebieden omvatten);
 - g. **Commissie:**
De commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling van het Waterschapsbestuur;
 - h. **Groslijst:**
De alfabetische lijst van alle voorlopige kandidaten;

- i. **Advieslijst/ontwerpkandidatenlijst:**
De lijst van door het centralebestuur in volgorde van voorkeur geplaatste kandidaten;
 - j. **Technisch advies:**
Het door de ledenvergadering van een waterschapscentrale ingevolge artikel 4 vastgestelde advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
 - k. **Plaats:**
Een plaats op de kandidatenlijst(en), welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies zijn omschreven;
 - l. **Voorlopige kandidaat:**
Een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
 - m. **Lijstduwers:**
Een of meer bekende kandidaten die door de ledenvergadering op de laatste plaats(en) van de kandidatenlijst zijn gesteld en die vooraf verklaren een eventuele benoeming tot lid van het waterschapsbestuur alleen te zullen aanvaarden voor zover er geen kandidaten met hogere plaats op de kandidatenlijst een benoeming willen aanvaarden.
- 1.2 De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in de periode die voorafgaat aan de periodieke verkiezingen, tenzij uit de tekst anders blijkt.
- 1.3 Vóór 1 november 2007 publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.
- 1.4 Het centralebestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 1.5 Het centralebestuur pleegt vóór 1 februari 2008 overleg met de waterschapsfractie over de komende verkiezing van

- de leden van het Waterschapsbestuur en over de mogelijke deelname als voorlopige kandidaat.
- 1.6 Het centralebestuur benoemt vóór 1 januari 2008 een commissie uit de leden van de VVD in het gebied van het betrokken waterschap. De secretaris van de waterschapscentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.
 - 1.7 Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.
 - 1.8 De commissie brengt aan het centralebestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten. Alvorens dit oordeel uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de waterschapsfractie in het betrokken waterschap.
 - 1.9 Voor 1 februari 2008 stuurt het centralebestuur aan alle afdelingen:
 - a. de samenstelling van het centralebestuur;
 - b. de samenstelling van de in artikel 1.6 genoemde commissie;
 - c. het ontwerp technisch advies;
 - d. de door het centralebestuur vastgestelde data van de centralevergaderingen ter vaststelling van het technisch advies en het verkiezingsprogramma; deze laatste datum dient in ieder geval zover vóór de aanvang van de eventuele ledenraadpleging bedoeld in artikel 7 te liggen dat uitvoering kan worden gegeven aan artikel 4.3.
 - 1.10 Vóór 15 februari 2008 vraagt de secretaris van de waterschapscentrale aan elk zittend lid hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of het bereid is een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst wordt hiervan melding gemaakt aan de commissie.
 - 1.11 Op leden van de VVD die nadat de in artikel 1.10 bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is die bepaling van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat

de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

artikel 2: Voorlopige kandidaten.

- 2.1 Vóór 13 maart 2008 roept het bestuur van elke afdeling een ledenvergadering bijeen.
- 2.2 Na te hebben kennis genomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd alsmede het ontwerp technisch advies, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de ledenvergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.
- 2.3 Ook de commissie en het centralebestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; de artikelen 2.4 en 2.5 zijn van overeenkomstige toepassing.
- 2.4 Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopige kandidaat worden voorgedragen. Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap is uiterlijk 1 januari 2008. In een uitzonderlijk geval kan het bestuur van de waterschapscentrale een besluit nemen deze termijn te verruimen tot uiterlijk het tijdstip waarop het de groslijst opstelt. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.
- 2.5 Binnen twee weken na de in artikel 2.1 genoemde ledenvergadering, brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de secretaris van de waterschapscentrale waartoe de afdeling behoort, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier behoort te zijn ondertekend door:
 - a. de betreffende voorzitter of de secretaris;
 - b. de voorlopige kandidaat zelf.De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal

aanvaarden.

artikel 3: Uitsluiting van deelneming.

- 3.1 Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd.
- 3.2 Van het verbod om deel te nemen aan de activiteiten in het kader van de kandidaatstelling zijn uitgezonderd:
 - a. de voorzitter van de waterschapsfractie, doch uitsluitend in de vergaderingen van het centralebestuur, de ledenvergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
 - b. degenen die een eerder ondertekende bereidverklaring in een aan het centralebestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken; een eenmaal ingetrokken bereidverklaring kan niet meer ongedaan worden gemaakt;
 - c. de overeenkomstig artikel 4.2 onder g aangewezen lijstduwers.

artikel 4: Technisch advies en verkiezingsprogramma.

- 4.1 Uiterlijk 18 april 2008 stelt de ledenvergadering van de waterschapscentrale op voorstel van het centralebestuur het technisch advies voor de kandidatenlijst vast.
- 4.2 Het technisch advies vermeldt ten minste:
 - a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten; het aantal plaatsen bedraagt volgens het Waterschapsbesluit maximaal vijftien, tenzij tijdens de laatst gehouden verkiezingen meer dan acht zetels zijn toegekend. In dat geval mag een aantal namen worden geplaatst dat ten hoogste tweemaal het aantal zetels bedraagt, doch nimmer meer dan dertig.

- b. of en zo ja op welke wijze in het lijstdeel kandidaten in een regionaal bepaalde voorkeur zullen worden geplaatst;
 - c. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden;
 - d. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben;
 - e. een standpunt betreffende het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
 - f. of de beperking op dubbelmandaten volgens artikel 32.4 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de Wet modernisering waterschapsbestel;
 - g. of gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid lijstduwers aan te wijzen, en zo ja wie als zodanig wordt aangewezen; indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de ledenvergadering ook hun onderlinge volgorde.
- 4.3 Voorlopige kandidaten worden geacht het vastgestelde verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het centralebestuur.

artikel 5: Groslijst en advieslijst.

- 5.1 Het bestuur van de waterschapscentrale stelt vóór 1 april 2008 de groslijst op. Deze alfabetische lijst bevat de namen van de personen die voorkomen op de voorlopige groslijst eventueel aangevuld met personen die door het bestuur hieraan zijn toegevoegd. Deze toegevoegde voorlopige kandidaten dienen vóór 1 februari 2008 lid van de VVD te zijn en hun bereidheid om een voorlopige kandidaat te worden schriftelijk te hebben bevestigd. Deze lijst bevat de

- informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur beschikbaar te stellen kandidaatstellingsformulier.
- 5.2 Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld.
- 5.3 Het centralebestuur stelt na 12 april 2008 en op zodanig tijdstip dat zowel aan artikel 4.3 als artikel 7 uitvoering kan worden gegeven, de advieslijst/ontwerpkandidatenlijst vast door ten minste het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten zoals vastgesteld in het technisch advies in een volgorde van voorkeur te plaatsen. Het centralebestuur wordt hierbij geadviseerd door:
- a. de voorzitter van de waterschapsfractie of één daartoe aan te wijzen persoon uit de waterschapsbestuursleden die lid zijn van de VVD;
 - b. de commissie;
- 5.4 Bij de advieslijst voegt het centralebestuur een toelichting waarin het de volgorde van de kandidaten motiveert in het licht van het door de ledenvergadering van de waterschapscentrale vastgestelde technisch advies. Het vermeldt in deze toelichting alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het volgens artikel 5.3 heeft ontvangen.
- 5.5 Het centralebestuur zorgt ervoor dat alle stemgerechtigde leden kennis kunnen nemen van de groslijst en advieslijst.

artikel 6a. De kandidaatstellingsvergadering

- 6a.1 De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst met één of meer andere politieke partijen wordt gehouden vóór 26 juli 2008. Tussen de vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld en de kandidaatstellingsvergadering dient minimaal een termijn van veertien dagen te verlopen.

- 6a.2 Het bestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de voorzitter van de waterschapsfractie uit teneinde daarin inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6a.3 De kandidaatstellingsvergadering is met inachtneming van artikel 6a.4 toegankelijk voor alle leden van de waterschapscentrale. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemming mogen uitsluitend die leden deelnemen die woonachtig zijn in (dat deel van) de gemeenten die tot het waterschapsgebied behoren en voorkwamen op de ledenlijst van de betreffende VVD-afdelingen op de voorgaande peildatum. Peildata zijn één januari en één juli. Aspirant-leden (leden tot achttien jaar) mogen wel aan de beraadslaging maar niet aan de stemming deelnemen.
- 6a.4 Met inachtneming van de in artikel 4.3 aangegeven uitzonderingen hebben voorlopige kandidaten geen toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen tenzij de ledenvergadering vóór 12 april 2008 anders heeft besloten.
- 6a.5 De door een waterschapscentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur aangewezen leden hebben toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij woonachtig zijn in het betrokken waterschapsgebied en voorkomen op de ledenlijst van de betreffende VVD-afdelingen van 1 januari 2008.
- 6a.6 Tot de kandidaatstellingsvergadering worden de zittende leden die aan de door het bestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6a.7 De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het centralebestuur de kandidatenlijst

definitief vast onder toepassing van de in artikel 6b voorgeschreven stemprocedure.

- 6a.8 Het bestuur zendt de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten aan de secretarissen van de afdelingen; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

artikel 6b: Verloop van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering.

- 6b.1 Het centralebestuur leidt de kandidaatstellingsvergadering waarbij die leden van het centralebestuur die niet woonachtig zijn of geen lid zijn van de VVD-afdeling in het waterschapsgebied waarvoor de kandidaatstelling geldt tot de vergadering toegang hebben met het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben geen stemrecht.
- 6b.2 In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen over de aan de vergadering toegezonden advieslijst, alsmede over eventueel ingekomen stukken.
- 6b.3 Als het tijdstip van de beraadslagingen en stemmingen is aangebroken mogen alle aanwezige leden die voldoen aan de in artikel 6a.3 genoemde voorwaarden deelnemen aan de stemmingen en de kandidatuur van een voor een bepaalde plaats voorgestelde kandidaat mondeling ondersteunen.
- 6b.4 De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de advieslijst van het bestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

- 6b.5 Indien voor een bepaalde plaats naast de voorlopige kandidaat, die in de advieslijst door het centralebestuur wordt voorgesteld, één of meer overige kandidaten door de leden mondeling in de ledenvergadering zijn voorgedragen, dan vindt stemming plaats conform de in het huishoudelijk reglement voorgeschreven procedure. Het hoofdbestuur draagt er zorg voor dat deze procedure tijdig in het bezit van het bestuur is.
- 6b.6 Als een kandidaat door de ledenvergadering voor een bepaalde plaats is gekozen, wordt de behandeling voortgezet met de in het advies hierop volgende plaats. Indien de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaat niet door de ledenvergadering voor die bepaalde plaats wordt gekozen, schuiven de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaten in het advies één plaats naar beneden op.
- 6b.7 Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 6b.8 Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de indiener van vornoemd wijzigingsvoorstel. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het bestuur ten aanzien van het door dat bestuur ingediende wijzigingsvoorstel.

artikel 7: Ledenraadpleging over de kandidatenlijst.

- 7.1 De ledenvergadering van de waterschapscentrale kan uiterlijk tot een door het hoofdbestuur vastgestelde termijn (12 april 2008) besluiten dat de vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging. Indien een ledenraadpleging wordt gehouden vervalt de kandidaatstellingsvergadering zoals beschreven in de artikelen 6a en 6b van dit reglement.

- 7.2 Het aantal plaatsen bedraagt volgens het Waterschapsbesluit maximaal vijftien, tenzij tijdens de laatst gehouden verkiezingen meer dan acht zetels zijn toegekend. In dat geval mag een aantal namen worden geplaatst dat ten hoogste tweemaal het aantal zetels bedraagt, doch nimmer meer dan dertig.
- 7.3 De ledenvergadering kan één of meer lijstduwers aanwijzen. Indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de ledenvergadering ook hun onderlinge volgorde.
- 7.4 De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de groslijst buiten de eventueel afzonderlijk aangewezen lijstduwers. De kandidaten op de keuzelijst krijgen elk door loting een codecijfer toegewezen. Gedurende een periode van ten minste veertien dagen krijgt ieder volgens artikel 6a.3 stemgerechtigd lid de gelegenheid om één aanbeveling met een eigen voorkeursvolgorde van kandidaten uit de groslijst te laten registreren op een door het hoofdbestuur vast te stellen en bekend te maken wijze. De groslijst en de advieslijst worden beide op het stemformulier getoond. Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke voorlopige kandidaten uit de groslijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen. Het lid kan hierbij aangeven dat zijn uitdrukkelijk opgegeven voorkeuren aangevuld dienen te worden met de overige kandidaten uit de advieslijst in de volgorde van die advieslijst.
- 7.5 Het hoofdbestuur waarborgt dat de voorkeursvolgorde na registratie niet meer tot de persoon van het lid herleid kan worden.
- 7.6 Na afloop van de termijn van ten minste veertien dagen bepaalt het hoofdbestuur aan de hand van de geregistreerde voorkeursvolgordes de uitslag van de ledenraadpleging.
- 7.7 De uitslag van de ledenraadpleging is een voorkeursvolgorde van alle voorlopige kandidaten uit de groslijst. Elke positie in de uitslag wordt in volgorde van afnemende voorkeur toegekend aan de voorlopige kandidaat die op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur

heeft dan alle aanbevelingen waarop een andere voorlopige kandidaat de hoogste voorkeur heeft. Hierbij blijven buiten beschouwing de kandidaten waaraan al een positie is toegekend en aanbevelingen die geen voorlopige kandidaten meer bevatten waaraan deze positie nog kan worden toegekend.

- 7.8 Zolang geen enkele voorlopige kandidaat een meerderheid als bedoeld in artikel 7.7 heeft, wordt voor die positie de voorlopige kandidaat die op het kleinste aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft, verder voor deze positie buiten beschouwing gelaten. Voorzover meerdere voorlopige kandidaten een gelijk kleinste aantal aanbevelingen hebben, bepaalt de hoogste cijfercode in de groslijst welke voorlopige kandidaat buiten beschouwing wordt gelaten.
- 7.9 Indien een voorlopige kandidaat op een groter aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle voorlopige kandidaten die op een geringer aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur hebben bij elkaar, kunnen al deze laatstgenoemde kandidaten verder voor deze positie buiten beschouwing worden gelaten.
- 7.10 De in te dienen kandidatenlijst bevat het in artikel 7.2 bedoelde aantal kandidaten in de volgorde van de uitslag van de ledenraadpleging, met dien verstande dat als één of meer lijstduwers zijn aangewezen, deze de laatste plaatsen bezetten. Voorlopige kandidaten die op grond van deze bepaling niet op de kandidatenlijst geplaatst worden, kunnen slechts door toepassing van artikel 8.3 gekandideerd worden.

artikel 8: De inlevering van de kandidatenlijst(en).

- 8.1 Het centralebestuur vraagt aan eenieder die op grond van artikel 7 kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij/zij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.

- 8.2 De secretaris van het centralebestuur is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet/Waterschapsbesluit voorgeschreven verklaringen van instemming.
- 8.3 Het centralebestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak herziet het hoofdbestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten. Een door de ledenvergadering van de waterschapscentrale aangewezen lijstduwer wordt niet bij deze opschuiving betrokken en blijft de laatste plaats innemen.
- 8.4 Lijstduwers worden van de in artikel 8.3 genoemde opschuiving uitgesloten, zolang de groslijst nog niet geplaatste voorlopige kandidaten bevat. Lijstduwers blijven zoveel mogelijk de laatste plaatsen van de lijst bezetten in de door de ledenvergadering vastgestelde onderlinge volgorde.
- 8.5 De secretaris van het centralebestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet/AMvB.

artikel 9: Afwijkingen van de procedure.

- 9.1 Indien een lid van een afdeling van oordeel is dat in het waterschap waarin deze afdeling is gelegen, ter zake van de kandidaatstelling is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement alsmede met de wet en het waterschapsbesluit kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur. Ten aanzien van een in dit reglement voorgeschreven ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende

- vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten.
- 9.2 Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven aan het hoofdbestuur worden ingediend binnen twee weken nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk achtenveertig uur na bekendmaking van de uitslag van de ledenraadpleging door het centralebestuur.
- 9.3 Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat één of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of het bestuur van de afdeling of waterschapscentrale op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4 In het in artikel 9.3 vermelde geval is het hoofdbestuur bevoegd de termijn waarop de vergadering dient te worden bijeengeroepen in te korten, termijnen waarbinnen de vergadering krachtens dit reglement gehouden had moeten worden te overschrijden en in de leiding van de vergadering te voorzien.
- 9.5 Tegen een beslissing van het hoofdbestuur is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

artikel 10: Onvoorziene gevallen.

- 10.1 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden of onmogelijkheden met betrekking tot genoemde data, handelt en beslist het hoofdbestuur na overleg met het centralebestuur.

- 10.2 In geval van niet-periodieke verkiezingen, bijvoorbeeld van een fusie of integratie van meerdere waterschappen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt in overleg met het bestuur/de besturen/besturen van de betrokken kamercentrale(s) en met dien verstande, dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de nieuw te vormen waterschapscentrale dan wel via een ledenraadpleging.
- 10.3 Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Vastgesteld door de 123e algemene vergadering te Veldhoven op 15 september 2007.

Toelichting
reglement
kandidaatstelling
Waterschapsbestuur 2008.

Inleiding.

Het nieuwe reglement op de kandidaatstelling voor Waterschapsbestuur is door de 123^e algemene vergadering in Veldhoven op 15 september 2007 vastgesteld.

In 2002 en 2003 zijn er na veel discussie besluiten genomen over de vernieuwing van de VVD. Na die tijd is er bij de verkiezingen voor het Europees Parlement en voor enkele gemeenteraden praktische ervaring opgedaan met een aantal veranderingen. Hiermee is bij de uiteindelijke tekst van de nieuwe kandidaatstellingsreglementen rekening gehouden. Voor de waterschappen, zeker bij deze eerste verkiezingen nieuwe stijl, is er voor gekozen beperkt gebruik te maken van deze vernieuwing. Zo wordt er geen afzonderlijke lijsttrekkerverkiezing of -ledenraadpleging gehouden.

Vorbereiding van verkiezingen is nooit eenvoudig. Voor de waterschapsbesturen is dit de eerste keer dat politieke partijen kunnen deelnemen conform de Wet modernisering Waterschapsbestel. Het is zelfs de eerste keer dat waterschapsverkiezingen landelijk in één periode plaatsvinden en dat de verkiezingen worden georganiseerd volgens het bij andere organen bekende lijstenstelsel. Anders dan bij andere verkiezingen vindt de stemming hoofdzakelijk plaats per post en via internet.

Deze toelichting biedt leden van besturen, kandidaten en andere betrokkenen een steun in de rug bij het aangaan van deze uitdaging.

Deze toelichting op het reglement richt zich op kernpunten. Wij raden u dringend aan om de totale tekst van het reglement ook grondig te lezen. Delen van het reglement die voor zichzelf spreken komen in deze toelichting niet aan de orde. Her en der geven wij praktische tips of maken wij aanvullende opmerkingen. De regelgeving binnen de VVD bevat over het algemeen datgene

wat noodzakelijkerwijs vast moet liggen. Daarom is lang niet alles wat in de praktijk vaak wenselijk is ook meteen in het reglement verwerkt. Deze deregulering schept ruimte voor de eigen verantwoordelijkheid van deelnemers en afstemming op de concrete situatie. Om deze verantwoordelijkheid goed gestalte te kunnen geven is het wel belangrijk de strekking van het reglement goed te begrijpen.

Uitgangspunt bij het opstellen van dit reglement is de nieuwe Wet die door de Eerste Kamer is aangenomen.

Waar in de volgende tekst data zijn genoemd, hebben deze betrekking op de periode voorafgaande aan de verkiezingen. De verkiezingen zijn gepland in de periode van 15 tot 25 november 2008.

Wij zijn ons er van bewust dat de start van de procedure erg kort na vaststelling van dit reglement ligt en dat op korte termijn al nagedacht moet worden over kandidaten. Omdat de Eerste Kamer pas op 15 mei 2007 de Waterschapswet heeft aangenomen moest gewacht worden met de uitwerking in een reglement. Dit heeft zeker zo'n eerste keer veel tijd in beslag genomen en zelf bij het opstellen van het reglement was het waterschapsbesluit (AMvB verkiezingen) nog niet vastgesteld.

Dit reglement is tot stand gekomen dankzij de medewerking van het bestuur de Ir. Lely Kring van de VVD-Bestuurdersvereniging. Ten slotte kunt u voor vragen op het terrein van de kandidaatstelling voor de Waterschapsverkiezingen 2008 terecht bij de afdeling Bestuurszaken van het Algemeen Secretariaat, telefoon 070 – 361 30 50, mw. drs. Eva Gobits (e.gobits@vvd.nl) of mw. Karin de Kok (k.de.kok@vvd.nl) of de secretaris van het bestuur van de Ir. LelyKring, Henk Peterse MBA htmpeterse@planet.nl .

De voornaamste vernieuwingen.

Meer directe invloed van de leden.

Dit reglement geeft de facultatieve mogelijkheid om gebruik te maken van een ledenraadpleging bij de aanwijzingen van de kandidatenlijst. Hieronder wordt ingegaan op de vernieuwende mogelijkheden

Leden van de VVD moeten meer te zeggen krijgen. Dat was een duidelijke uitkomst van de discussies over partijvernieuwing. De vertrouwde manier van besluitvorming via afdelingsvergaderingen, afgevaardigden en besturen waarborgde steeds minder dat de stem van ieder lid echt doorkwam. Sommige leden met een druk bestaan komen er vaak niet aan toe om de bestaande mogelijkheden te benutten en andere leden die wel meer tijd aan de partij besteden houden toch het gevoel dat hun geluid niet doorklinkt. Het lidmaatschap van de VVD blijft alleen aantrekkelijk als we dit verbeteren. De kandidatenlijst kan daarom voortaan in een bindende ledenraadpleging vastgesteld worden. De uitgangspunten voor de kandidaatstelling en het verkiezingsprogramma worden vastgesteld in (waterschapscentrale) ledenvergaderingen waar ieder lid mag meestemmen.

Combineren politieke functies beperkt.

Het combineren van politieke functies op verschillende niveaus levert vaak discussies op. De statuten van de VVD bevatten sinds 1 september 2006 een afgewogen regeling die de positie van eenmaal verkozen vertegenwoordigers respecteert en een geleidelijke overgang van het ene niveau naar het andere niet blokkeert. De regel is dat aan een dubbelmandaat bij de eerstvolgende kandidaatstelling een einde komt. In de waterschapswet (Wet modernisering waterschapsbestel) is een aantal dubbelfuncties uitgesloten. O.a. is het vanwege het

provinciale toezicht op de functionele democratie niet toegestaan tevens lid te zijn van Provinciale Staten. De wettelijke regels gaan boven de regels van de VVD.

Profielschets en advieslijst.

Bij het opstellen van een kandidatenlijst moet heel wat worden afgewogen. Daarom gaat de toegenomen directe invloed van de leden ook gepaard met een grotere aandacht voor de voorbereiding van de kandidaatstelling. De ledenvergadering die de kandidaatstelling voorbereidt kan nu dan ook een profielschets vaststellen. Die omvat criteria waaraan alle kandidaten afzonderlijk moeten voldoen en criteria voor de hele lijst of een deel ervan: persoonlijke eigenschappen die elke volksvertegenwoordiger van de VVD moet bezitten en eigenschappen die in (een deel van) de lijst aanwezig moeten zijn. Het centralebestuur stelt aan de hand van deze profielschets voor de ledenraadpleging een advieslijst op. Leden kunnen van deze advieslijst gebruik maken als ze hun eigen voorkeur bepalen.

artikel 1: De aftrap.

Bekendmakingen.

Het hoofdbestuur zorgt voor bekendmaking van de kandidaatstellingsreglementen en het bijbehorende tijdspad. Aan alle leden wordt in Liber en langs elektronische weg in het Thorbeckeweb aangegeven dat zij het recht hebben aan het bestuur van de afdeling namen van personen te noemen die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat. Uiteraard hebben ook afdelingsbesturen in deze een informatieplicht aan de leden van hun afdelingen.

De centralebesturen zijn verplicht om aan alle afdelingen de nadere informatie te sturen die van belang is voor de

voorbereiding van de kandidaatstelling in het betreffende waterschapsbestuur.

Waterschapscentrales.

In het kandidaatstellingsreglement wordt overal de term waterschapscentrale gebruikt. Als regel is dit de kamercentrale in die provincie. Alleen wanneer een waterschap in meerdere provincies ligt of meerdere waterschappen tot het gebied van de kamercentrale behoren, gaat het om een samenwerkingsverband van meerdere kamercentrales. De waterschapscentrales worden samengesteld uit de kamercentrales in het gebied van het waterschap.

Overleg met de Waterschapsfractie.

Het is gebruikelijk om met de fractie te overleggen, zowel over deelname aan de verkiezingen als over deelname van kandidaten. Omdat in 2008 voor de eerste keer verkiezingen worden gehouden voor de waterschappen, waarbij politieke partijen als zodanig kunnen deelnemen, kan dit overleg in strikte zin niet plaatsvinden. In de plaats van overleg met de fractie is daarom de mogelijkheid geboden te overleggen met de zittende bestuursleden die lid zijn van de VVD.

Centralebestuur en commissie.

Het kandidaatstellingsreglement gaat ervan uit dat het centralebestuur verantwoordelijk is voor de procedure. Zij hebben van de waterschapscentraleledenvergadering het mandaat om alle bestuurlijke handelingen, ook voor de Waterschapsverkiezingen, uit te voeren.

Gelet op het doorgaans aanzienlijke aantal kandidaten waarmee moet worden gesproken en de specifieke kennis en vaardigheden

die hiermee gemoeid zijn, is voorgeschreven dat het centralebestuur voor het beoordelen van de kandidaten een speciale commissie vormt.

Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat te allen tijde het centralebestuur de eindverantwoordelijkheid voor de gehele procedure heeft en proceseigenaar is.

Zittende leden formeel vragen.

Ondanks het feit dat al eerder overleg heeft plaatsgevonden met de zittende bestuursleden, die lid zijn van de VVD, dient de secretaris van het centralebestuur alle zittende leden te vragen of zij een voorlopige kandidatuur in overweging wensen te nemen. Het is hier reglementair verplicht om ook de dagelijks bestuursleden mee te nemen. Deze vraag en het antwoord vormen op zichzelf geen kandidaatstelling of bereidverklaring, maar zijn bedoeld als informatie voor de ingestelde commissie. Daarom is het in de praktijk verstandig dit al veel eerder dan 1 november 2007 te doen.

► *TIP Laat het overleg met de zittende waterschapsbestuurders zo snel mogelijk plaatsvinden en peil in hoeverre zij opnieuw belangstelling hebben voor een volgende zittingsperiode. Hierdoor hebt u de gelegenheid om zo nodig naar voldoende nieuwe kandidaten te zoeken, indien één of meer zittende leden niet terug willen keren.*

Bij de vernieuwingsdiscussie is ook gesproken over de vraag of er een limiet moet gelden voor het aantal opeenvolgende termijnen dat iemand kandidaat gesteld kan worden. Landelijk heeft dit geresulteerd in een beleidslijn dat na normaal functioneren in een eerste termijn voldoende is om voor een tweede keer gekandideerd te worden, maar dat voor een derde en volgende termijn in toenemende mate van bijzondere argumenten sprake moet zijn. Aangezien dit de eerste verkiezingen zijn bij het waterschap waarbij een politieke partij kan deelnemen, wordt

ieder al zittend bestuurslid dat lid is van de VVD geacht –ondanks het aantal zittingsjaren en het aantal lidmaatschapsjaren van de VVD- één termijn te hebben deel uitgemaakt van het bestuur, tenzij deze periode daadwerkelijk door tussentijdse opvolging korter is. In dat geval worden bedoelde leden geacht nog geen termijn zitting te hebben gehad.

- *TIP Het is niet onverstandig tijdig uit te kijken naar mogelijke nieuwe kandidaten, ook buiten het ledenbestand van de VVD om. Deze taak kan het beste worden vervuld door de commissie die met de potentiële kandidaten gesprekken houdt. Deze commissie heeft een adviserende rol.*

artikel 2: De voorlopige kandidaten.

Voorlopige kandidaten.

Voor de ledenvergadering die elke afdeling moet houden, kunnen leden andere leden of zichzelf als voorlopige kandidaat noemen. De meeste van deze personen zullen eerder aan het bestuur zijn genoemd, maar ook ter vergadering kunnen nog namen naar voren worden gebracht. Ook het bestuur kan voorlopige kandidaten voordragen.

- *TIP Het is niet de bedoeling zonder meer alle genoemde personen als voorlopige kandidaat voor te dragen. De ledenvergadering hoort wel degelijk een afweging te maken en kan besluiten een of meer genoemde personen niet te kandideren.*

Kandidering door commissie of centralebestuur.

De eis om kandidaten vooraf of tijdens de ledenvergadering van de afdeling te stellen, geldt niet voor de commissie en het

centralebestuur. Feitelijk kunnen zij tot aan het vaststellen van de groslijst kandidaten stellen.

Lidmaatschap.

Alle voorlopige kandidaten dienen vóór 1 januari 2008 lid te zijn van de VVD en de bereidverklaring te hebben ondertekend.

Alleen de door het bestuur eventueel nog toe te voegen voorlopige kandidaten dienen vóór 1 februari 2008 lid te zijn en de bereidverklaring te hebben ondertekend.

Het waterschapscentralebestuur kan in een uitzonderlijk geval nog kandidaten die pas na 1 februari 2008 lid zijn geworden toelaten. Als de groslijst eenmaal wordt vastgesteld moet echter zeker zijn dat alle mensen die erop staan lid zijn.

► *TIP Het verdient aanbeveling om bij deze bereidverklaring al om een kopie van het paspoort te vragen, zodat de kandidaten op een juiste wijze op de kandidatenlijst vermeld worden. De kopieën zijn later bij de inlevering van de lijst bij het waterschap ook nodig. Uiteraard dient daarbij wel op de geldigheid van het paspoort tot op de dag der kandidaatstelling gelet te worden: als een paspoort voor die datum verloopt, is een kopie van het nieuwe paspoort vereist.*

Zittende leden.

Herkandidering van zittende leden hoort geen automatisme te zijn. Daarom geldt ook voor zittende leden dat zij gekandideerd moeten worden, ofwel door het centralebestuur, ofwel door een ledenvergadering.

artikel 3: Wie mag niet meer meedoen.

Alle voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan de activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure; uiteraard wel aan alle andere (bestuurs-) werkzaamheden van de VVD. Op waterschapsniveau hoort het vanzelfsprekend te zijn dat de leden van een waterschapscentralebestuur zelf geen kandidaat willen zijn.

► *TIP Het verdient nadrukkelijk aanbeveling om goed naar de uitzonderingen in artikel 3.2 te kijken.*

artikel 4: Besluiten waterschapsledenvergaderingen.

Drie vergaderingen.

In de praktijk zijn er drie waterschapsledenvergaderingen nodig:

Lengte lijst.

Op grond van het Waterschapsbesluit kan de lijst hoogstens 15 namen bevatten. Indien bij de laatste verkiezingen acht zetels of meer zijn behaald mag dit aantal tweemaal het aantal behaalde zetels bedragen tot een maximum van 30. Aangezien er op deze wijze niet eerder verkiezingen zijn geweest, blijft het aantal in 2008 beperkt tot 15.

Profielschets.

De profielschets is een uitvloeisel van de vernieuwingsvoorstellen. De profielschets valt uiteen in twee soorten criteria, die het eenvoudigst zijn te illustreren met enkele willekeurig gekozen historische voorbeelden. Bij criteria voor elke kandidaat

afzonderlijk: het vermogen om goed te luisteren of om liberale inzichten onder woorden te brengen. De permanente scoutingcommissie hanteert op dit moment al een behoorlijk aantal van dit type maatstaven. Bij criteria voor delen van een lijst: "minstens één wetgevingsjurist bij de eerste twintig", "minstens drie vrouwen bij de eerste tien", "minstens een evenwicht tussen landelijk en stedelijk gebied" of "vanaf plaats vijf tot vijftien zittende en nieuwe kandidaten om en om zwaluwstaarten".

Lijstencombinatie.

Het standpunt kan ook inhouden dat mogelijkheden worden onderzocht en pas later een definitieve beslissing wordt genomen. De ledenvergadering kan een dergelijke beslissing, eventueel onder voorwaarden, aan het centralebestuur delegeren.

Dubbelmandaten.

De nieuwe statutaire regel luidt:

27.4 Wie bij meer dan één laag uit gemeente, provincie, Rijk of Europese Unie volksvertegenwoordiger of dagelijks bestuurder is, kan bij geen van die vier lagen een voorlopige kandidatuur voor de verkiezing tot volksvertegenwoordiger aanvaarden. Tenzij de ledenvergadering die besluit over de voorbereiding van de betreffende kandidaatstelling, deze beperking heeft opgeheven.

De regel dient analoog te worden toegepast voor vertegenwoordiging in het waterschapsbestuur, met inachtneming van de wettelijk verboden dubbelfuncties. Hiertoe zullen de statuten –bij instemming door de Algemene Vergadering met dit reglement inclusief toelichting- zonodig worden aangepast.

Lijstduwers.

Om het verwijt van kiezersbedrog te ondervangen, is de lijstduwer nu omschreven als een kandidaat die vooraf verklaart een eventuele benoeming tot AB-lid alleen te zullen aanvaarden voorzover er geen kandidaten met hogere plaats op de kandidatenlijst een benoeming willen aanvaarden. Het is mogelijk om meer dan één lijstduwer aan te wijzen.

Verkiezingsprogramma.

Het directe belang van een verkiezingsprogramma voor de propaganda is tegenwoordig niet zo groot meer. Het vormt hoogstens de basis voor aansprekend geformuleerde teksten waarmee de VVD zich presenteert. Een verkiezingsprogramma heeft ook een interne functie, als document dat alle kandidaten geacht mogen worden te onderschrijven, voorzover ze geen uitdrukkelijk voorbehoud hebben gemaakt. Na de verkiezingen zijn gekozen fractieleden mede aanspreekbaar op hun functioneren op basis van het verkiezingsprogramma. Het nadeel van een erg kort programma kan zijn dat het veel ruimte laat voor verdeeldheid in de toekomstige fractie.

Presentatie kandidaten.

Het is belangrijk dat de kandidaten bij de ledenraadpleging de gelegenheid wordt geboden zich aan de leden te presenteren. De vergadering waar het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld kan hiervoor een mooie gelegenheid zijn.

artikel 6: De lijsten.

Groslijst.

De groslijst is niet anders dan een alfabetische lijst van alle voorlopige kandidaten. De lijstduwers hoeven hier niet in te worden opgenomen.

Advieslijst/ontwerp kandidatenlijst.

De advieslijst is bedoeld om de leden te helpen bij het bepalen van hun keus bij de ledenraadpleging. De advieslijst speelt bij een ledenraadpleging geen directe rol bij het bepalen van de uiteindelijke kandidatenlijst. Er is dus ook geen sprake van amendementen op de advieslijst. De leden maken zelf uit welke waarde zij aan de advieslijst toekennen bij het bepalen van hun eigen voorkeur. De uitslag wordt louter door die eigen voorkeuren bepaald.

Bij een kandidaatstellingsvergadering is de advieslijst een vorm van een ontwerp kandidatenlijst die door de vergadering geamendeerd kan worden.

Motivering.

Door de zorgvuldige voorbereiding, op basis van een profielschets die door de ledenvergadering is vastgesteld, moet het mogelijk zijn om een grondige motivering bij de gehele advieslijst te geven. Dit is belangrijk om leden goed te informeren bij de keus die zij moeten maken. Het is daarbij ook belangrijk dat de leden ervan op de hoogte zijn als kandidaten een voorbehoud maken op het vastgestelde verkiezingsprogramma.

Toezenen aan de leden.

Het is belangrijk dat alle stemgerechtigde leden kunnen weten hoe de groslijst en de advieslijst eruit zien.

artikel 6a en 6b: Kandidaatstelling.

Indien niet gekozen wordt voor een ledenraadpleging (artikel 7), wordt een kandidaatstellingsvergadering gehouden. In de artikelen 6a en 6b wordt daar nader op in gegaan. Belangrijk is om vast te stellen dat deze vorm van het vaststellen van een kandidatenlijst analoog is aan de methode zoals die werd gebruikt totdat de mogelijkheid van ledenraadpleging werd mogelijk gemaakt. Niettemin kan het wenselijk zijn om op deze wijze de kandidatenlijst te vormen. Hoe dit moet, wie toegang en stemrecht hebben en hoe de stemming verloopt, staat in deze artikelen geregeld.

artikel 7: Ledenraadpleging.

Ledenraadpleging.

Gedurende een periode van ten minste 14 dagen krijgt ieder lid de gelegenheid om één aanbeveling met een eigen voorkeursvolgorde van kandidaten uit de groslijst te laten registreren op een door het hoofdbestuur vast te stellen en bekend te maken wijze. Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke voorlopige kandidaten uit de groslijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen. Deze ledenraadpleging vindt plaats van 1 juli tot en met 15 juli 2008.

Uitvoering.

Er kan worden gestemd via internet, telefoon en post. Elke kiezer geeft een eigen voorkeursvolgorde op. Hij heeft wel de

mogelijkheid zijn eigen lijst aan te vullen met de resterende namen uit de advieslijst, in de volgorde van die advieslijst. Indien een voorkeursvolgorde elektronisch wordt opgegeven, moet een lid een gemaakte vergissing kunnen herstellen, voordat de aanbeveling wordt geregistreerd.

De stemming zelf wordt verzorgd door het hoofdbestuur.

Het centralebestuur moet ervoor zorgen:

- a. dat het hoofdbestuur tijdig over alle juiste gegevens beschikt;
- b. dat de leden worden geïnformeerd over de kandidaten;
- c. dat kandidaten gelegenheid wordt geboden campagne te voeren; het verdient aanbeveling de periode hiervoor kort na de afloop van de kandidaatstelling te laten beginnen;
- d. de uitslag op een passende wijze bekend wordt gemaakt; de uitslag is in de regel beschikbaar op de maandagmiddag na afloop van de ledenraadpleging.

Campagnes.

Het staat vergaderingen en besturen vrij om een voorkeur voor een kandidaat uit te spreken. Als het gaat om mogelijkheden om campagne te voeren, horen echter alle kandidaten gelijk te worden behandeld. Ook kandidaten dienen zich respectvol te gedragen en het belang van de VVD in het oog te houden. Er is een gedragscode voor persoonlijke campagnes, die zowel bij ledenraadplegingen als voorkeursacties van toepassing is.

Persoonsgegevens.

Leden van de VVD stellen prijs op hun privacy. De gegevens uit de ledenadministratie mogen daarom niet worden overgedragen aan kandidaten. Als kandidaten daarvan de kosten willen dragen is het wel mogelijk dat er voor hun rekening verzending van berichten naar de leden plaatsvindt. Het waterschapscentralebestuur kan deze mogelijkheid ook aan alle kandidaten gezamenlijk bieden.

Uitslag.

Na 15 juli bepaalt het hoofdbestuur aan de hand van de geregistreerde voorkeursvolgordes de uitslag van de ledenraadpleging. Het bepalen van de uitslag is geheel geautomatiseerd. Het zorgvuldig invoeren van de poststemmen vraagt wel enige tijd. De uitslag van de ledenraadpleging is een voorkeursvolgorde van alle voorlopige kandidaten uit de groslijst. Elke positie in de uitslag wordt in volgorde van afnemende voorkeur toegekend aan de voorlopige kandidaat die op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle aanbevelingen waarop een andere voorlopige kandidaat de hoogste voorkeur heeft.

De uitslag kan bekend gemaakt worden in een speciale bijeenkomst. Er kan dan echter geen stemming meer over de volgorde plaatsvinden. De voorkeursvolgorde zoals uit de ledenraadpleging voortkomend is bepalend. De bekendmaking van deze uitslag is natuurlijk wel een mooi mediamoment. Daarom wordt de invulling hiervan aan het centralebestuur overgelaten.

artikel 8: Inleveren van de lijst.

Een gat in de lijst?

Na de ledenraadpleging zal aan alle op de lijst geplaatste kandidaten een verklaring worden gevraagd dat zij akkoord zijn met de hen toegekende plaats. Het kan echter voorkomen, dat gekozen kandidaten alsnog niet akkoord gaan met hun plaats. Ook kunnen plotselinge verhuizing, een ernstig ongeluk of erger de oorzaak zijn, dat een plaats niet kan worden geaccepteerd. Het bestuur kan dan de lijst aanvullen door opschuiving en aan de onderzijde van de lijst putten uit de op de groslijst voorkomende

voorlopige kandidaten. Vaak worden de laatste plaatsen ingevuld met een of meer regionale bekende persoonlijkheden, die veel stemmen kunnen trekken, doch niet meer echt in het waterschapsbestuur willen. Daarom is in artikel 8.4 een bepaling opgenomen om deze personen van opschuiving uit te sluiten. De instemmingverklaringen zijn voor intern gebruik. Nadrukkelijk zij er op gewezen dat zij niet in plaats komen van de formulieren (H9) ten behoeve van de officiële inlevering van de kandidatenlijst op de dag der kandidaatstelling.

Inleveren van de lijsten.

Voor het inleveren van de lijsten is de secretaris van het centralebestuur verantwoordelijk. Voor het inleveren van de lijsten is een aantal (wettelijke) formulieren en handelingen voorgeschreven in het Waterschapsbesluit. Ieder waterschap stelt een stembureau in met als taak de registratie van groeperingen en kandidaten.

artikel 9: Voor als er iets mis gaat.

Beroep

Bij het voortraject van de kandidaatstelling en de ledenraadpleging kunnen onregelmatigheden optreden, al zal de inzet erop gericht zijn om alles volkomen reglementair te laten verlopen. Indien een lid toch van mening is dat er iets niet in de haak is kan hij een klacht indienen bij het hoofdbestuur. Tegen een beslissing van het hoofdbestuur is op dit terrein binnen de VVD geen beroep mogelijk.

Termijn.

De termijn voor indiening van de klacht is afhankelijk van wanneer het feit zich heeft voorgedaan. Dit moet binnen twee weken nadat het feit zich heeft voorgedaan gebeuren, en uiterlijk 48 uur nadat de uitslag van de ledenvergadering bekend is gemaakt. De reden hiervoor is duidelijk. In het uiterste geval dat er een zodanige fundamentele fout is gemaakt dat de kandidaatstellingsvergadering over moet worden gedaan, moet dit op de kortst mogelijke termijn kunnen gebeuren, want de dag van kandidaatstelling is onverbiddelijk.

- ▶ *TIP Het klachtrecht komt wat betreft de ledenvergaderingen alleen toe aan hen die rechtmatig daarin aanwezig zijn geweest evenals aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst. De klacht moet niet alleen schriftelijk worden ingediend, maar ook gemotiveerd worden door de klager en bij aangetekende brief worden verzonden. Er is geen model voorgeschreven, maar een voorbeeld is wel beschikbaar bij het Algemeen Secretariaat.*

artikel 10: Onvoorziene gevallen.

Het is altijd mogelijk dat zich situaties voordoen waarin het kandidaatstellingsreglement niet voorziet, of het toepassen ervan moeilijkheden geeft. In die gevallen is het hoofdbestuur, na overleg met het centralebestuur, bevoegd te beslissen en actie te ondernemen.

Tussentijdse verkiezingen zijn bij het Waterschapsbestuur uitzonderlijker dan bij de Tweede Kamer en eigenlijk alleen mogelijk in geval van fusies of integraties. Maar als zij zich voordoen is er in ieder geval iets geregeld.

Daarbij komt dat dit reglement van toepassing is op de allereerste verkiezingen volgens het nieuwe systeem middels een lijstenstelsel in 2008. Het kan zijn dat daardoor dit reglement niet volledig is of zodanig ingewikkeld dat VVD-lijsten niet zouden kunnen deelnemen. In dat geval zal een pragmatische oplossing

moeten kunnen worden toegepast en zal bij de evaluatie het reglement voor komende jaren naar 2008 worden aangepast. Doel is deelname door zoveel mogelijk VVD-lijsten.

Tot slot:

Er resten nog drie zaken waar afzonderlijk aandacht verdienen.

Elektronische informatievoorziening.

Artikel 30.3 van de statuten maakt het mogelijk om in gevallen waar statuten of reglementen schriftelijke informatie-uitwisseling voorschrijven, het hoofdbestuur digitale communicatievormen als aanvullende mogelijkheid hieraan gelijk kan stellen. Het hoofdbestuur heeft een besluit genomen om de gegroeide praktijk ook een formele basis te geven.

Lidmaatschap van de VVD-Bestuurdersvereniging.

Alle kandidaten moeten vooraf op de hoogte gesteld te worden van het feit dat alle gekozen en benoemde waterschapsbestuurders die VVD-lid zijn, automatisch lid zijn van de VVD-Bestuurdersvereniging (en daardoor tevens van de Ir. LelyKring voor liberale waterschapsbestuurders) en een toeslag op de contributie betalen (artikel 24.6 van het huishoudelijk reglement).

Gedragslijn voor ontzetting.

Het hoofdbestuur heeft de volgende vaste gedragslijn voor ontzetting uit het lidmaatschap:

"Indien een lid van de VVD een kandidatuur voor de gemeenteraad aanvaardt op een andere lijst dan de door de VVD-afdeling (al dan niet in samenwerking met anderen) ingediende kandidatenlijst, beëindigt het hoofdbestuur het lidmaatschap van dat lid, na een voorstel daartoe van de ledenvergadering van de desbetreffende afdeling. Indien er geen VVD-lijst is ingediend, is deze bepaling niet van toepassing.

Indien een VVD-lid benoemd is verklaard op een VVD-lijst en hij of zij zich kortere of langere tijd na deze benoemverklaring heeft afgescheiden van de VVD en het raadslidmaatschap op eigen titel of aangesloten bij een andere fractie continueert, beëindigt het hoofdbestuur het lidmaatschap van dat lid, na een voorstel daartoe van de ledenvergadering van een afdeling."

Onderdeel van de ontzettingsprocedure is uiteraard het horen van partijen, alvorens een besluit te nemen. De hoorzitting kan aanleiding zijn om in een specifiek geval en onder de gegeven omstandigheden van de vaste gedragslijn af te wijken en betrokkene niet uit het lidmaatschap te ontzetten.

Deze gedragslijn wordt bij het Waterschapsbestuur minder stringent toegepast. Gelet op de mogelijke deelname aan de verkiezingen voor ingezetenen door groeperingen zoals agrariërs, visverenigingen etc. zal bij deelname door VVD'ers op die lijsten pas na zeer ernstige bezwaren van de afdeling worden overgegaan tot ontzetting. Deze gedragslijn is niet van toepassing op VVD-leden die zitting hebben op één van de geborgde zetels en daarop zijn benoemd door het daartoe bevoegde orgaan. Deze afwijking is noodzakelijk om te voorkomen dat VVD-leden buiten de boot vallen, terwijl zij niet op een lijst van een andere politieke partij staan. Immers niet alleen lijsten van landelijke of lokale politieke partijen doen aan de verkiezingen mee c.q. kunnen aan de verkiezingen deelnemen. Het is juist beter om VVD-leden te spreiden over andere (niet-politieke) lijsten om zodoende een grotere invloed te waarborgen. Bij verkiezingen voor het Waterschapsbestuur wordt de verantwoordelijkheid om een voordracht tot ontzetting te doen gelegd bij de waterschapscentrale. Het hoofdbestuur hoort de waterschapscentrale alsmede de betrokken gekozenen.

Bijlage 1

Regels voor aanvullend gebruik digitale communicatie.

(op grond van artikel 30.3 statuten)

1. Bij leden en organen waarvan in de administratie een e-mailadres bekend is, wordt ontvangst van een e-mailbericht afkomstig van dit adres gelijkgesteld aan ontvangst van een schriftelijk bericht.
2. Verzending van een e-mailbericht aan een adres dat volgens de administratie aan een lid of orgaan toebehoort, wordt gelijkgesteld met toezending van een schriftelijk bericht.
3. Indien een e-mailadres onjuist of verouderd is, wordt dit zo spoedig mogelijk uit de administratie verwijderd. Indien een nieuw of verbeterd e-mailadres bekend is, wordt dit zo spoedig mogelijk in de administratie opgenomen.
4. Daar waar is voorgeschreven dat een orgaan van de VVD informatie bekend maakt, is publicatie op een internetpagina onder verantwoordelijkheid van dat orgaan toereikend, mits ruim van tevoren alle betrokken leden zijn ingelicht over deze wijze van publicatie en elk lid dat geen gebruik maakt van internet op zijn verzoek de betreffende informatie schriftelijk toegestuurd kan krijgen. Voor het tijdstip van publicatie is in dit geval het moment waarop de internetpagina openbaar wordt gemaakt bepalend. Het betreffende orgaan draagt er zorg voor dat elk lid dat daarom verzocht heeft hierna zo spoedig mogelijk de schriftelijke informatie ontvangen.
5. Daar waar is voorgeschreven dat informatie door middel van een formulier moet worden geleverd, kan dit alleen langs elektronische weg plaatsvinden indien vooraf uitdrukkelijk is aangegeven dat dit mogelijk is en de hierbij geldende instructies zijn opgevolgd.
6. Waar termijnen van toepassing zijn is het tijdstip van ontvangst bepalend. Indien wordt aangetoond dat zonder

ontvangsthapering waar de ontvanger voor verantwoordelijk is, een ander tijdstip van ontvangst aannemelijk is, wordt dit tijdstip aldus gecorrigeerd. Indien een orgaan gelijktijdig meerdere gelijkluidende berichten verstuurt, geldt het vroegste tijdstip van ontvangst bij enige ontvanger van het bericht als het tijdstip van ontvangst bij alle ontvangers.

Bijlage 2

Gedragscode persoonlijke campagnes.

Persoonlijke campagnes worden de laatste jaren steeds belangrijker in de verkiezingsstrijd. Maar uiteraard is het uitgangspunt hierbij dat we met elkaar – en niet tégen elkaar – campagne voeren. Mede gezien ervaringen die in het verleden zijn opgedaan, wil het hoofdbestuur graag dat alle kandidaten in campagnetijd handelen volgens een gedragscode, die u hieronder aantreft. Niet om kinderachtig te doen, maar om duidelijke afspraken met elkaar te maken.

Om te onderstrepen dat we allemaal naar hetzelfde streven en om eenduidigheid in de campagne-uitingen te behouden.

Gedragscode.

Kandidaten handelen bij het voeren van een persoonlijke campagne in overeenstemming met de volgende uitgangspunten:

1. Wanneer persoonlijk campagnemateriaal (zoals posters, folders of visitekaartjes) wordt ontwikkeld, dan wordt hiervoor gebruik gemaakt van het Basispakket Campagne dat door het reclamebureau wordt ontwikkeld. Om de huisstijl te bewaken, worden ontwerpen ter accordering voorgelegd aan de partijvoorlichter;
2. De financiering van activiteiten wordt door elke kandidaat zelf verzorgd en wordt open en transparant bijgehouden. Op verzoek moeten deze gegevens overlegd kunnen worden aan het hoofdbestuur;
3. In geval van sponsoring wordt gehandeld volgens de door het hoofdbestuur vastgestelde sponsorcode;
4. Iedere kandidaat houdt zich aan het relevante verkiezingsprogramma (en indien van toepassing een puntenplan) en bedenkt geen eigen programma;

5. Er wordt campagne gevoerd met respect voor de andere VVD-kandidaten.

Punt 1 is alleen van toepassing voor EP, EK en TK verkiezingen. Vastgesteld door de 114e algemene vergadering VVD op 28 en 29 november 2003 te Veldhoven.

Bijlage 3

Tijdschema kandidaatstelling Waterschapsbestuur.

Datum	Activiteit
2007	
15 september	<i>ALV 123 te Veldhoven vaststellen reglement Waterschapsverkiezingen 2008</i>
1 november	Samenstelling waterschapscentrales (vanuit KC's)
Omstreeks 1 november	Versijning Liber met informatie aan leden
1 november	Publicatie reglement, toelichting formulieren
2008	
1 januari (uiterlijk)	Benoeming commissie kandidaatstelling waterschapscentrale
1 februari (uiterlijk)	Overleg met de zittende fractie over de komende verkiezingen en over deelname als voorlopig kandidaat
15 februari (uiterlijk)	De secretaris van de centrale vraagt aan de zittende leden binnen 3 weken te berichten of er de bereidheid is om een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen
29 februari	Secretaris centrale meldt aan commissie de bereidheid van zittende leden om een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen
1 maart (uiterlijk)	Centralebestuur neemt voorbereidende besluiten
28 maart (uiterlijk)	Het afdelingsbestuur brengt de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis

	van de secretaris van de waterschapscentrale
1 april	Bestuur stelt groslijst op
18 april	<p>ALV-I WC:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ technisch advies ▪ voorlopige groslijst ▪ al dan niet deel te nemen aan de verkiezingen dan wel een lijstverbinding aan te gaan ▪ beslissing nemen om de vaststelling van de kandidatenlijst d.m.v. een ledenraadpleging te laten plaatsvinden ▪ voorlopige kandidaten tijdens de kandidaatstellingsvergadering aanwezig te laten zijn waarbij zij ook aan de beraadslagingen en stemmingen mogen deelnemen ▪ te beslissen alle taken m.b.t. de kandidaatstelling over te dragen aan een vervangend bestuur dan wel aan de resterende bestuursleden aangevuld met één of meer leden vanuit de centrale
1 mei (uiterlijk)	Wanneer minder dan drie bestuursleden géén voorlopige kandidaat zijn, moeten de taken m.b.t. de kandidaatstellingsprocedure worden overgeheveld naar het vervangend centralebestuur, dan wel naar de resterende bestuursleden, aangevuld met één of meer aangewezen afdelingsleden
24 mei (uiterlijk)	Centralebestuur stelt de definitieve groslijst op (de aan de voorlopige groslijst toegevoegde personen moeten lid zijn en hun kandidatuur

	hebben bevestigd)
24 mei (uiterlijk)	Het centralebestuur zendt de definitieve groslijst/het ontwerpverkiezingsprogramma/ontwerpkandidatenlijst aan de leden. Van de personen die aan de groslijst zijn toegevoegd na de ALV-I dient apart gemotiveerd melding gemaakt te worden
15 juni (uiterlijk)	De afdelingen houden ledenvergadering m.b.t. het indienen van amendementen t.b.v. het verkiezingsprogramma
28 juni (uiterlijk)	ALV-II WC: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vaststellen verkiezingsprogramma
7 juli	Kandidaten melden voorbehoud programma
7 juli tot 22 juli	Indien gekozen voor een ledenraadpleging: Ledenraadpleging
25 juli (uiterlijk)	ALV-III WC: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vaststellen kandidatenlijst
Direct na kandidaatstellingsvergadering of ledenraadpleging	Het bestuur van de centrale verzoekt geplaatste kandidaten of zij hun plaats accepteren. De kandidaten dienen hierop binnen één week te reageren
16 september	Dag der kandidaatstelling
15 november tot 25 november	Verkiezingsperiode

Voorbeeld planning met combinaties van vergaderingen met start werkzaamheden voor formele vaststelling reglement op 15 september 2007 ALV Veldhoven

Datum	Landelijk	Kamercentrale Zeeland	Waterschapscentrales (Zeeuwse Eilanden en Zeeuws-Vlaanderen)	Afdeling
6-jun-07			Informeel overleg met zittende leden uit beide waterschappen; tijdschema uitleggen, mening vragen.	
21-jun-07		Bestuursvergadering; toelichting aan bestuursleden inzake WS2008	Samenstelling waterschapscentrales. In KC-info van begin augustus e.e.a. opnemen t.b.v. leden en afdelingen	
2-aug-07		Gecombineerde provinciale ALV i.v.m. commissie Dekker		
15-sep-07	ALV; vaststellen reglement WS2008			
20-sep-07		Bestuursvergadering	* Benoeming commissie kandidaatstelling waterschapscentrale; tevens voorbereidende besluiten i.v.m. technisch advies, groslijst, lijstverbinding, ledenraadpleging, kandidaten aanwezig, vervangend bestuur	
20-sep-07			Secretaris WC vraagt aan zittende leden naar bereidheid; binnen 3 weken reageren.	
11-okt-07		Bestuursvergadering	Melding bereidheid zittende leden aan commissie	
1-nov-07	Publicatie reglement, toelichting formulieren			
Rond 1 nov-007	Verschijning Liber			

1-nov-07 (uiterlijk)				Normale ALV, begroting (eventueel bestuursverkiezing), voorlopige kandidatenlijst WS2008 voor
15-nov-07		Bestuursvergadering	Bestuursvergadering; bestuur stelt groslijst op	
29-nov-07		ALV	ALV; besluiten i.v.m. technisch advies, groslijst, lijstverbinding, ledenraadpleging, kandidaten aanwezig, vervangend bestuur	
Eind januari 2008			Definitieve groslijst	
Eind februari 2008			verzenden van definitieve groslijst/ontwerp verkiezingsprogramma en ontwerp kandidatenlijst + extra toevoegingen aan de leden	
31-mrt tot 11-apr-08				Normale ALV; rekening, bestuursverkiezingen, amendementen, verkiezingsprogramma WS2008
17-apr-08		ALV - vaststellen jaarrekening, bestuursverkiezing	ALV - vaststellen verkiezingsprogramma	
30-mei en 31-mei-08 (eventueel alternatief 23-mei en 24-mei-08)	ALV			
Begin juni 2008			Extra ALV – kandidaatstellingsvergadering	
Direct na kandidaatstellingsvergadering			WC-bestuur verzoekt kandidaten of zij hun plaats accepteren. Binnen 1 week reageren.	
16-sep-08			Dag kandidaatstelling	
15-nov tot 25-nov-08	Verkiezingsperiode			

Bijlage 4: Overzicht waterschappen per gemeente

(Let op: waterschappen zijn in sommige gevallen ook nog provinciegrensoverschrijdend en vallen dus onder meerdere <in één geval 4> provincies)

Gemeenten	Provincies	Waterschappen
Aa en Hunze	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Reest en Wieden
Aalburg	Noord-Brabant	Waterschap Rivierenland
Aalsmeer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland
Aalten	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Aar, Ter	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Abcoude	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Achtkapelen	Friesland	Wetterskip Fryslân
Alblasserdam	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Albrandswaard	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Alkemade	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Alkmaar	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Almelo	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Almere	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland
Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Alphen-Chaam	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Ambt Montfort	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Ameland	Friesland	Wetterskip Fryslân
Amerongen	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Amersfoort	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Amstelveen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland
Amsterdam	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Andijk	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Anna Paulowna	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Apeldoorn	Gelderland	Waterschap Veluwe
Appingedam	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest
Arcen en Velden	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Arnhem	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel Waterschap Rivierenland
Assen	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest

		Waterschap Reest en Wieden
Asten	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Baarle-Nassau	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Baarn	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Barendrecht	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Barneveld	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem Waterschap Veluwe
Bathmen	Overijssel	Waterschap Groot Salland
Bedum	Groningen	Waterschap Noorderzijlvest
Beek	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Beemster	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Beesel	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Bellingwedde	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Bennebroek	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Bergambacht	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Bergen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Bergen	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Bergen op Zoom	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Bergeyk	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel

Bergschenhoek	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Berkel en Rodenrijs	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Berkelland	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Bernheze	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Bernisse	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Best	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Beuningen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Beverwijk	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Bilt, De	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Bildt, Het	Friesland	Wetterskip Fryslân
Binnenmaas	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Bladel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Blaricum	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Bleiswijk	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Bloemendaal	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Boarnsterhim	Friesland	Wetterskip Fryslân
Bodegraven	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland

		Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Boekel	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Boer, Ten	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest
Bolsward	Friesland	Wetterskip Fryslân
Borger-Odoorn	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Velt en Vecht
Borne	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Borsele	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Boskoop	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Boxmeer	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Boxtel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Breda	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Breukelen	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Brielle	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Bronckhorst	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Brummen	Gelderland	Waterschap Veluwe
Brunssum	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Bunnik	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Bunschoten	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Buren	Gelderland	Waterschap Rivierenland

Bussum	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Capelle aan den IJssel	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Castricum	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Coevorden	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Reest en Wieden Waterschap Velt en Vecht
Cranendonck	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Cromstrijen	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Cuijk	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Culemborg	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Dalfsen	Overijssel	Waterschap Groot Salland
Dantumadeel	Friesland	Wetterskip Fryslân
De Wolden	Overijssel	Waterschap Reest en Wieden Waterschap Velt en Vecht
Delft	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Delfzijl	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest
Deurne	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Deventer	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Rijn en IJssel Waterschap Veluwe
Diemen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

Dinkelland	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Dirksland	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Doesburg	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Doetinchem	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Dongen	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Dongeradeel	Friesland	Wetterskip Fryslân Waterschap Noorderzijvest
Doorn	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Dordrecht	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Drechterland	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Driebergen-Rijsenburg	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Drimmelen	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap Rivierenland
Dronten	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland
Druten	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Duiven	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Echt-Susteren	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Edam-Volendam	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Ede	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem
Eemnes	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Eemsmond	Groningen	Waterschap Noorderzijvest
Eersel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel

Eijsden	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Eindhoven	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Elburg	Gelderland	Waterschap Veluwe
Emmen	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Velt en Vecht
Enkhuizen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Enschede	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Epe	Gelderland	Waterschap Veluwe
Ermelo	Gelderland	Waterschap Veluwe
Etten-Leur	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Ferwerderadiel	Friesland	Waterschap Blija Buitendijks Wetterskip Fryslân
Franekeradeel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Gaasterlân-Sleat	Friesland	Wetterskip Fryslân
Geertruidenberg	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Geldermalsen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Geldrop-Mierlo	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Gemert-Bakel	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Gennep	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Giessenlanden	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Gilze en Rijen	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Goedereede	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta

Goes	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Goirle	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Gorinchem	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Gouda	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Graafstroom	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Graft-De Rijp	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Grave	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
's-Gravendeel	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Groenlo	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Groesbeek	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Groningen	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest
Grootegast	Groningen	Wetterskip Fryslân Waterschap Noorderzijlvest
Gulpen-Wittem	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Haag, Den	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Haaksbergen	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel Waterschap Rijn en IJssel
Haaren	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Haarlem	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland

Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Haarlemmermeer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Haelen	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Halderberge	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Hardenberg	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Reest en Wieden Waterschap Regge en Dinkel Waterschap Velt en Vecht
Harderwijk	Gelderland	Waterschap Veluwe
Hardinxveld-Giessendam	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Haren	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest
Harenkarspel	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Harlingen	Friesland	Wetterskip Fryslân
Hattem	Gelderland	Waterschap Veluwe
Heel	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Heemskerk	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Heemstede	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Heerde	Gelderland	Waterschap Veluwe
Heerenveen	Friesland	Wetterskip Fryslân
Heerhugowaard	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Heerlen	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Heeze-Leende	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Heiloo	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Helden	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Helder, Den	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Hellendoorn	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Regge en Dinkel
Hellevoetsluis	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Helmond	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Hendrik-Ido-Ambacht	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Hengelo	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
's-Hertogenbosch	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Heumen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Heusden	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Heythuysen	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Hillegom	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Hilvarenbeek	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Hilversum	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

Hof van Twente	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel Waterschap Rijn en IJssel
Hoogeveen	Drenthe	Waterschap Reest en Wieden Waterschap Velt en Vecht
Hoogezand-Sappemeer	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Hoorn	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Horst aan de Maas	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Houten	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Huizen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Hulst	Zeeland	Waterschap Zeeuws-Vlaanderen
Hunsel	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
IJsselstein	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Jacobswoude	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland
Kampen	Overijssel	Waterschap Groot Salland
Kapelle	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Katwijk	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Kerkrade	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas

Kessel	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Kollumerland en Nieuwkruisland	Friesland	Wetterskip Fryslân Waterschap Noorderzijlvest
Korendijk	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Krimpen aan den IJssel	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Laarbeek	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Landerd	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Landgraaf	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Landsmeer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Langedijk	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Laren	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Leek	Groningen	Waterschap Noorderzijlvest
Leerdam	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Leersum	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Leeuwarden	Friesland	Wetterskip Fryslân
Leeuwarderadeel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Leiden	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Leiderdorp	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland

Leidschendam–Voorburg	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland
Lelystad	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland
Lemsterland	Friesland	Wetterskip Fryslân Waterschap Zuiderzeeland
Leusden	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Liemeer	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland
Liesveld	Zuid–Holland	Waterschap Rivierenland
Lingewaal	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Lingenwaard	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Lisse	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Lith	Noord–Brabant	Waterschap Aa en Maas
Littenseradiel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Lochem	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Loenen	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Loon op Zand	Noord–Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Loppersum	Groningen	Waterschap Noorderzijlvest
Losser	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Maarn	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem

Maarssen	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Maartensdijk	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Maasbracht	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei Waterschap Roer en Overmaas
Maasbree	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Maasdonk	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Maasdriel	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Maassluis	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Maastricht	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Margraten	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Marne, De	Groningen	Waterschap Noorderzijlvest
Marum	Groningen	Wetterskip Fryslân Waterschap Noorderzijlvest
Medemblik	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Meerlo-Wanssum	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Meerssen	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Meijel	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Menaldumadeel	Friesland	Wetterskip Fryslân

Menterwolde	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Meppel	Drenthe	Waterschap Reest en Wieden
Middelburg	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Middelharnis	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Midden-Delfland	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Midden-Drenthe	Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's Waterschap Noorderzijlvest Waterschap Reest en Wieden Waterschap Velt en Vecht
Mill en Sint Hubert	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Millingen aan de Rijn	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Moerdijk	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Montferland	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Montfoort	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Mook en Middelaar	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Moordrecht	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Muiden	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Naarden	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Nederbetuwe	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Nederlek	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Nederweert	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Neede	Gelderland	Waterschap Regge en Dinkel
Neerijnen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Niedorp	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Nieuw-Lekkerland	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Nieuwegein	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Nieuwerkerk aan den IJssel	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Nieuwkoop	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Nijefurd	Friesland	Wetterskip Fryslân
Nijkerk	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem
Nijmegen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Noord-Beveland	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Noordenveld	Drenthe	Waterschap Noorderzijlvest Waterschap Reest en Wieden
Noorder-Koggenland	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Noordoostpolder	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland

Noordwijk	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Noordwijkerhout	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Nuenen c.a.	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Nunspeet	Gelderland	Waterschap Veluwe
Nuth	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Obdam	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Oegstgeest	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Oirschot	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Oisterwijk	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Oldebroek	Gelderland	Waterschap Veluwe
Oldenzaal	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Olst-Wijhe	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Veluwe
Ommen	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Regge en Dinkel Waterschap Velt en Vecht
Onderbanken	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Oosterhout	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Oostflakkee	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Ooststellingwerf	Friesland	Wetterskip Fryslân
Oostzaan	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Opmeer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Opsterland	Friesland	Wetterskip Fryslân
Oss	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Oud-Beijerland	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Ouder-Amstel	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Oude IJsselstreek	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Oudewater	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Overbetuwe	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Papendrecht	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Pekela	Groningen	Waterschap Hunze en Aas
Pijnacker-Nootdorp	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Purmerend	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Putten	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem Waterschap Veluwe
Raalte	Overijssel	Waterschap Groot Salland
Reeuwijk	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Reiderland	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Reimerswaal	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Renkum	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem
Renswoude	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem

Reusel–De Mierden	Noord–Brabant	Waterschap De Dommel
Rheden	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel Waterschap Veluwe
Rhenen	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Ridderkerk	Zuid–Holland	Waterschap Hollandse Delta
Rijnsburg	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Rijnwaarden	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Rijnwoude	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Rijssen	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Rijssen–Holten	Gelderland	Waterschap Groot Salland Waterschap Rijn en IJssel
Rijswijk	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Roerdalen	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Roermond	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei Waterschap Roer en Overmaas
Roggel en Neer	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Ronde Venen, De	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Roosendaal	Noord–Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Rotterdam	Zuid–Holland	Hoogheemraadschap van Delfland Waterschap Hollandse Delta

		Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Rozenburg	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Rozendaal	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Rucphen	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Sassenheim	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Schagen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Scheemda	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Schermer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Scherpenzeel	Gelderland	Waterschap Vallei & Eem
Schiedam	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Schiermonnikoog	Friesland	Wetterskip Fryslân
Schijndel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Schinnen	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Schoonhoven	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Schouwen-Duiveland	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Sevenum	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Simpelveld	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Sint-Anthonis	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel

Sint-Oedenrode	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Sittard-Geleen	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Skarsterlân	Friesland	Wetterskip Fryslân
Sliedrecht	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Slochteren	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Sluis	Zeeland	Waterschap Zeeuws- Vlaanderen
Sneek	Friesland	Wetterskip Fryslân
Soest	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Someren	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Son en Breugel	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Spijkenisse	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Stadskanaal	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Staphorst	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Reest en Wieden
Stede Broec	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Steenbergen	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Steenwijkerland	Overijssel	Waterschap Reest en Wieden Waterschap Zuiderzeeland
Stein	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Strijen	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta

Swalmen	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei Waterschap Roer en Overmaas
Terneuzen	Zeeland	Waterschap Zeeuws- Vlaanderen
Terschelling	Friesland	Wetterskip Fryslân
Texel	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Tholen	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Thorn	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Tiel	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Tynaarlo	Groningen	Waterschap Hunze en Aas Waterschap Noorderzijlvest
Tilburg	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Tubbergen	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Twenterand	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel Waterschap Velt en Vecht
Tytsjerksteradiel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Ubbergen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Uden	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Uitgeest	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Uithoorn	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Urk	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland

Utrecht	Utrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Vaals	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Valkenburg	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Valkenburg aan de Geul	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Valkenswaard	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Veendam	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Veenendaal	Utrecht	Waterschap Vallei & Eem
Veere	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Veghel	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Veldhoven	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Velsen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Hollands Noorderkwartier
Venhuizen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Venlo	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Venray	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Vianen	Utrecht	Waterschap Rivierenland
Vierlingsbeek	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas
Vlaardingen	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland

Vlagtwedde	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Vlieland	Friesland	Wetterskip Fryslân
Vlissingen	Zeeland	Waterschap Zeeuwse Eilanden
Vlist	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Voerendaal	Limburg	Waterschap Roer en Overmaas
Voorhout	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Voorschoten	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Voorst	Gelderland	Waterschap Veluwe
Vught	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel
Waalre	Noord-Brabant	Waterschap De Dommel
Waalwijk	Noord-Brabant	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta
Waddinxveen	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Wageningen	Gelderland	Waterschap Rivierenland Waterschap Vallei & Eem
Warmond	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Wassenaar	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland

Wateringen	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Waterland	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Weert	Limburg	Waterschap Peel en Maasvallei
Weesp	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Werkendam	Noord-Brabant	Waterschap Rivierenland
Wervershoof	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
West Maas en Waal	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Wester-Koggenland	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Westerveld	Drenthe	Waterschap Reest en Wieden
Westervoort	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Westland	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland
Weststellingwerf	Friesland	Wetterskip Fryslân
Westvoorne	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Wierden	Overijssel	Waterschap Regge en Dinkel
Wieringen	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Wieringermeer	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Wijchen	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Wijdmeren	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

Wijk bij Duurstede	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Winschoten	Groningen	Waterschap Hunze en Aa's
Winsum	Groningen	Waterschap Noorderzijlvest
Winterswijk	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Woensdrecht	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta Waterschap Zeeuwse Eilanden
Woerden	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Wognum	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Wormerland	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Woudenberg	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Woudrichem	Noord-Brabant	Waterschap Rivierenland
Wûnseradiel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Wymbritseradiel	Friesland	Wetterskip Fryslân
Zaanstad	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Zaltbommel	Gelderland	Waterschap Rivierenland
Zandvoort	Noord-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Zederik	Zuid-Holland	Waterschap Rivierenland
Zeevang	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Zeewolde	Flevoland	Waterschap Zuiderzeeland

Zeist	Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Waterschap Vallei & Eem
Zevenaar	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel
Zevenhuizen- Moerkapelle	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Zijpe	Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Zoetermeer	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Zoeterwoude	Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland
Zuidhorn	Groningen	Wetterskip Fryslân Waterschap Noorderzijlvest
Zundert	Noord-Brabant	Waterschap Brabantse Delta
Zutphen	Gelderland	Waterschap Rijn en IJssel Waterschap Veluwe
Zwartewaterland	Overijssel	Waterschap Groot Salland Waterschap Reest en Wieden
Zwijndrecht	Zuid-Holland	Waterschap Hollandse Delta
Zwolle	Overijssel	Waterschap Groot Salland ¹

¹ Bron van deze lijst: afdeling communicatie Unie van Waterschappen

Tot stand gekomen met dank aan het bestuur van de Ir. LelyKring, het bestuur van de VVD-Bestuurdersvereniging, de medewerkers van de "Laan" en vele anderen.
Speciale dank aan de KC Zeeland.

© VVD 2007.